

Flyktinggruppernas
riksråd

FLYKTINGGRUPPERNAS RIKSRÅD, FARR

STYRELSENS BERÄTTELSE FÖR VERKSAMHETSÅRET
2023–2024

Flyktinggruppernas Riksråd, FARR
Postadress: Box 391
101 27 STOCKHOLM

<https://farr.se>
info@farr.se
0736811229

Innehåll

Inledning	3
Översikt	3
Styrelsen	4
Kansli och AU	4
Anställda	4
Fondansökningar	5
Särskilda projekt	5
Tidöavtalet, konsekvenser och motstånd	5
Afghanistanundersökning	7
Bevakning av EU och samverkan i Europa	7
FARRs EU-grupp	7
ECRE (The European Council of Refugees and Exiles)	8
EUAA (The European Union Agency on Asylum)	9
ENS (European Network on Statelessness)	10
Nationella nätverk där FARR medverkar som medlem/deltagare	11
FOSIF	11
FOG hos Migrationsverket	11
Asylforum hos regeringen	11
Samarbete med Asylrättscentrum (ARC)	12
Rätt-till-vård initiativet	12
Information till medlemmar	13
Artikel 14	13
Två kursdagar	14
Medlemsbrev	14
Information till allmänheten	15
Sociala medier	15
Hemsida	16
Rådgivning	16
Mailrådgivning	16
Telefonrådgivning	17
Förvarbesöksgruppen	17
Handbok - Goda Råd till dig som söker asyl i Sverige	18

Inledning

Styrelsen för Flyktinggruppernas Riksråd, FARR, avger härmed följande verksamhetsberättelse för verksamhetsåret 2023–2024.

Flyktinggruppernas Riksråd, FARR, är en paraplyorganisation för enskilda och grupper som arbetar för att stärka asylrätten. FARR är en partipolitiskt och religiöst obunden organisation som hjälper och samordnar grupper och enskilda som arbetar för att stärka asylrätten. FARR verkar för att Sverige ska följa de internationella konventioner som landet har undertecknat till skydd för mänskliga rättigheter och för att den svenska asyl- och flyktingpolitiken i sin praktiska tillämpning ska präglas av humanitet, solidaritet och rättssäkerhet. FARR gör detta genom att:

- stötta dem som dagligen arbetar för asylsökande och papperslösa med rådgivning, information och utbildning
- föra fram erfarenheter från asylsökande och papperslösa i den offentliga debatten via media (bland annat genom tidningen Artikel 14)
- sammanfatta kunskaper och erfarenheter från flyktingar och lokalgrupper för att kunna påverka myndigheter och politiker och lämna in remissvar till regeringen angående föreslagna ändringar i utlänningslagen
- framställa faktamaterial och arrangerar kurser, kampanjer och andra projekt till nytta för alla som är engagerade i flyktingfrågor, och ger spridning åt lokala arrangemang och samarbeten
- samverka med andra organisationer i Sverige och internationellt

Översikt

Under verksamhetsåret har frågor som rör regeringens regeländringar tagit stor plats, samtidigt som oro spridits sig i bland annat irakiska grupper i Sverige då utvisningar nu verkställs av personer som tidigare levt lång tid i Sverige med beslut som inte gått att verkställa. Krigen i Ukraina och i Gaza pågår. I bakgrunden har det förts viktiga diskussioner i EU som ser ut att få stor betydelse för den framtida asylpolitiken. Allt detta har kommit att påverka FARRs verksamhet.

Internt i organisationen har en oro för FARR:s ekonomi följt genom hela verksamhetsåret. Ett viktigt arbete har skett med att söka pengar och göra det enklare att donera pengar till FARR genom autogiro.

Styrelsen

Styrelsen har i början av perioden bestått av 13 ordinarie ledamöter inklusive ordförande, samt 7 ersättare, Terje Holmgren (ordf), Liisa Korvenranta (vice ordf), Sanna Vestin (kassör), Aida Samani, Annette Rosengren, Diana Mulinari, Johanna Arvidson, Kamal El Salim, Michael Williams, Märta Råberg, Pomme Johansson Corvellec, Tilda Pontén, Zahra Hosseiny, Ali Zardadi, Hilda Gustafsson, Jazmine Qazbegi, Lars Fagerström, Lisa Petri, Robert Camerini samt Sofie Sjölander. En ersättare lämnade under året och ytterligare flera medlemmar av styrelsen har av olika skäl inte kunnat delta i arbetet under senare delen av perioden.

Styrelsen har haft fyra ordinarie styrelsemöten samt ett konstituerande möte, 26 mars, 7 maj, 12 augusti, 15 oktober 2023 samt 28 januari 2024. Alla möten har haft mellanformer då vissa har träffats i Stockholm (alternativt Norrköping 15 oktober) och i Malmö och vissa har deltagit via internet. Flera av mötena har hållits korta så att det funnits möjlighet att efter mötena ha tid för praktiskt arbete i mindre grupper.

Kansli och AU

Styrelsens arbetsutskott har bestått av fem till sju personer, där det skett en viss rotation i vilka som ingått. Möten har i allmänhet hållits var tredje vecka. I AU diskuteras och beslutas i frågor som inte är av tillräcklig vikt för att diskutera i styrelsen och i viss mån frågor som behöver diskuteras och beslutas snabbt. Dessutom behandlas dagordningar till styrelsemöten.

Kansliet har bestått av Sofia Häyhtiö, Sanna Vestin och Terje Holmgren. Kansliet har oftast haft veckovisa möten för att verkställa beslut från AU och styrelse, hantera daglig korrespondens i form av inbjudningar och förfrågningar och förbereda kommande möten.

Anställda

Under året har FARR haft Sofia Häyhtiö anställd samordnare på 50% men anställningsgraden höjdes med 10% efter sommaren 2023. Kirsti Haugsand Wennerholm har fortsatt en subventionerad anställning på 50% och arbetar i huvudsak som webbmaster.

Sofia har under året lagt tid på samordning och projektledning av enskilda projekt inom FARR. Exempelvis Goda Råd, uppdatering av FARR:s ordinarie webbsida, Artikel 14:s webbsida, samordning av förvarsbesöksgruppen med tillhörande utbildningar samt löpande bevakning av en rad funktionsmailboxar, bland annat bevakar hon inkommande mail till kansliet. Sofia har också

skrivit projektansökningar i samarbete med andra i FARR:s styrelse samt ingått i telefonrådgivning gruppens schemalagda veckor där vi ger råd på telefon. Sofia har fortsatt representera FARR vid möten mellan NGO som besöker förvar och Migrationsverket samt vid Justitieombudsmannens återkommande dialogforum om frihetsberövades situation och rättigheter.

Kirsti har tillsammans med Sofia utvecklat en webbsida som går att nå via FARR:s hemsida samt: <https://dok.farr.se/tido>. Sidan skapades på initiativ från föreningar som protesterat mot Tidöavtalet. Sidan innehåller analyser, fakta och motargument samt en omfattande granskning av innehållet i Tidöavtalet på tolv migrationspolitiska områden, inklusive nya beslut från regeringen. Samlat finns även debattinlägg i media från enskilda och organisationer samlat, såväl som en kartläggning av pågående initiativ mot Tidöavtalets främlingsfientliga migrationspolitik. Webbsidan är högst levande och i arbetet ingår att kontinuerligt uppdatera sidan med nytt innehåll. Kirsti har också fortlöpande uppdaterat innehåll på FARR:s webbsida, hon har även formgivit tack- och gåvobrev samt andra grafiska uppdrag såsom uppdateringen av skriften Goda Råd. Kirsti och Sofia har även under 2024 initierat ett större arbete med att uppdatera FARR:s hemsida vad gäller form och gränssnitt.

Fondansökningar

Under 2023 har gruppen som arbetar med att söka pengar fått en ny besättning, bestående av Liisa Petri, Sanna Vestin, Sofia Häyhtiö och Pomme Johansson Corvellec. I början av 2024 beviljades FARR 135.000 kronor från stiftelsen Rights Now, för informationsprojektet UTSATT ELLER INSATT? - ett projekt för att öka hbtqi-personers egenmakt i asylproceduren.

Särskilda projekt

Tidöavtalet, konsekvenser och motstånd

En arbetsgrupp inom styrelsen för att analysera Tidöavtalet startades vid ett styrelsemöte föregående verksamhetsår, strax efter att avtalet publicerats. Arbetsgruppen slogs under 2023 ihop med den grupp som arbetat med nätverksträffar. Den utvidgade gruppen har diskuterat vilka förslag som är viktiga för FARR att sprida och protestera mot, vilka remisser vi ska svara på, pressmeddelanden med mera. En stor uppgift blev att skapa den "plattform" för information och motstånd som efterfrågats av medlemsföreningarna. Parallellt med att Tidögruppen arbetade med innehållet, arbetade Sofia och Kirsti med det offentliga upplägget. Resultatet blev en separat webbplats, som tillhör FARR men inte är en underavdelning till FARR:s hemsida. Tidösidan var klar i juli och innehöll då grundfakta om Tidöavtalet och FARR:s uttalande om detta, en

omfattande granskning av migrationsdelen i Tidöavtalet i tolv avsnitt, ett avsnitt med myter och fakta om migrationspolitiken med hjälp av diagram, ett avsnitt med tips om EU-rätt och folkrättskonventioner, ett avsnitt med information om pågående initiativ som kampanjer och andras hemsidor samt en kalender med tips om offentliga möten och manifestationer. Dessutom finns en länksamling med nyhetsartiklar om utspel, konsekvenser och motstånd och en annan länksamling med debattartiklar och uttalanden.

Tidösidan har uppdaterats fortlöpande. Faktablocket har redigerats vartefter utredningar tillsatts eller lagts fram och gått på remiss etc. Avsnittet om pågående initiativ har utökats med en lista över vilka organisationer som tagit ställning mot "angiverilagen". I slutet av 2023 tillkom ett avsnitt med en sammanfattning i punkter om hur långt regeringen kommit med lagförslagen.

FARR har under verksamhetsåret svarat på fem remisser med koppling till Tidöavtalet. De har gällt skärpta villkor för anhöriginvandring och humanitära skäl för uppehållstillstånd, försörjningskravet för arbetskraftsinvandrare, asylsökandes boende (med medverkan av Sandra Karlsson), kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd samt högre krav på offentliga biträden. Karin Nilsson Kelly har varit behjälplig med skrivande och/eller redigering av flera remissvar. Pressmeddelanden har gått ut om ett par av remissvaren samt om den repressiva politiken i allmänhet.

Efter att Tidösidan skapats har Tidögruppen i praktiken glidit isär igen. Några personer har arbetat vidare med inledningar till våra kurser, remissvar och uppdateringar av Tidösidan, detta i samarbete med Sofia och Kirsti som utvecklat lösningarna. Den grupp som arrangerat nätverksträffar med föreningar mot Tidöavtalet har fortsatt med det. Två digitala träffar med representanter för föreningarna har hållits i början av 2024 med fokus på samverkan. Vid den första träffen i januari med 45 närvarande diskuterades läget med fler utvisningar, risk för att offentliga biträden inte längre kommer att förordnas hos Migrationsverket, fler i förvar - och vilka utmaningar det innebär för civilsamhället. Advokaterna Tomas Fridh och Linus Gardell, och psykologen Frida Metso medverkade, liksom Sofia Ekberg från Civil Rights Defenders. Med utgångspunkt i de önskemål som väckts vid detta möte fick föreningarna därefter en enkät om vilka former av samverkan (både kring asylrådgivning och opinionsbildning) de tycker är viktigast och vilka uppgifter de har möjlighet att hjälpa till med. Vid den andra nätverksträffen i mars 2024 diskuterades konkret utifrån enkäten hur samverkan skulle kunna läggas upp.

Afghanistanundersökning

Afghanska medborgare har under många år utgjort en betydande andel av de personer som söker asyl i Sverige. Sedan 70-talet har den politiska situationen i Afghanistan genomgått hastiga och radikala förändringar, från Sovjetunionens invasion till talibanernas maktövertagande 2021.

FARR har sedan 2022 arbetat med att ta fram en rapport avseende beslut i ärenden rörande personer som sökt skydd från Afghanistan sedan Talibanerna tog makten.

Det är viktigt att sökande som riskerar att utvisas till Afghanistan får kännedom om hur asylskäl har bedömts efter talibanernas maktövertagande 2021. Det finns även ett värde för oss som frivilligorganisation att ha och förvalta dessa kunskaper för att kunna föra en dialog med Migrationsverket om praxis samt att informera politiker och allmänhet om rättsläget.

Rapporten som nu tagits fram syftar till att granska hur bedömningar görs i afghanska medborgares asylansökningar i första instans i Sverige efter den förra regimens fall och talibanernas maktövertagande i juli 2021. Rapporten har undersökt vilka juridiska överväganden som görs, hur besluten motiveras och hur maktövergången påverkat utfallen i ärendena.

Projektet har totalt studerat cirka 100 domar och cirka 200 beslut från Migrationsverket. Granskningen har utförts av FARR:s styrelsemedlemmar och volontärer från Rosenjuristerna.

Under det gångna verksamhetsåret har 182 beslut från Migrationsverket granskats och rapporten tagits fram. Dialog har även förts med aktiva asylrättsjurister och andra aktörer i civilsamhället.

Rapporten är nu i slutskedet. Den ska korrekturläsas och sedan formges för att sedan kunna publiceras.

Bevakning av EU och samverkan i Europa

FARRs EU-grupp

FARR:s EU-grupp - som gärna kunde bestå av fler - utgörs av Michael Williams, Annette Rosengren och Robert Camerini. De bevakar aspekter på EU:s asyl- och migrationspolitik genom egna kontakter och genom att följa information från ECRE - se nedan. Sedan 2020 har EU:s medlemsstater och EU-parlamentet diskuterat en ny överenskommelse om gemensam asyl- och migrationspolitik, den s.k. Pakten för asyl- och migration. Medlemsstaterna och EU-parlamentet nådde en överenskommelse i december 2023. När detta skrivs håller den på att färdigställas i flera detaljer. Överenskommelsen syftar till att göra det mycket svårare att få asyl i EU och att många, många asylsökande kommer tvingas tillbaka till hemlandet eller länder de har vistats i under flykten. Ingenting säger heller att inte döden på Medelhavet kommer fortsätta. Huvudprincipen är fortfarande att asyl ska sökas i första EU-land, vilket innebär länder vid EUs yttre gräns. Omlokalisering av asylsökande kan komma att ske. Sverige är inte ett land vid EUs yttre gräns och huruvida Sverige kommer ta emot asylsökande som omlokaliseras vet vi inte.

Än så länge är det svårt att veta i detalj hur de nya reglerna kommer se ut när de implementeras i Sverige. Men Tidöpartiernas asyl- och migrationspolitik har tyvärr gehör i Paktens stora fokus på återvändande och med regler som gör att allt fler människor kommer tvingas leva med mycket begränsad frihet under asyltiden. EU:s nuvarande minimiregler för människor på flykts rättigheter kommer med detta att ändras till det sämre. Till exempel har rätten till kostnadsfritt juridiskt biträde vid överklagande till andra instans villkorats och kan nekas om fallet inte bedöms kunna leda till en ändring i beslutet. När de nya reglerna har implementerats finns alltså inte längre någon allmän rätt till ett offentligt biträde vid överklagan och i första instans kan det räcka med enbart juridisk rådgivning som ges samtidigt till en hel grupp. Fast nationella regler kommer att tillåtas som kan innehålla bättre villkor. Det är oklart än så länge hur det nya förhåller sig till rättigheter enligt internationella konventioner. Omfattande försök från EU-parlamentariker att få till något bättre hade ingen större framgång.

ECRE (The European Council of Refugees and Exiles)

FARR är medlem i ECRE www.ecre.org och deltar aktivt i två arbetsgrupper som sammanträder ett antal gånger om året, oftast digitalt. Medlemsavgiften är 5000 kr/år. En arbetsgrupp diskuterar utvecklingen av EU:s Asyl- och Migrationspakt - CEAS (Common European Asylum System) och har sammanträtt 14 februari, 4 maj, 20 juni, 6 september (i Bryssel), 20 november och 23 januari, 2024. Efter flera års diskussioner antog, som redan nämnts, EU i slutet av december en ny pakt för asyl och migration. Den andra arbetsgruppen, External Affairs Working Group, tar upp EU:s politik gentemot tredjeländer och har haft möten den 20 april och 9 september (i Bryssel). Annette Rosengren och Michael Williams har deltagit i de flesta arbetsgruppsmöten. Michael deltar ensam i arbetsgruppen om EU:s externa policy. Där har Afghanistan och Ukraina hamnat i fokus samt frågor om återvändandeavtal med tredjeländer. Arbetsgruppsmöten är välbesökta av kunniga representanter från olika europeiska NGO:s och leds av högkompetenta och välinformerade anställda på ECRE:s huvudkontor i Bryssel.

ECRE gav ut två veckobrev som innehåller värdefulla synpunkter och information om utvecklingen inom EU varav ett handlar om viktiga avgöranden i olika instanser och länder, <https://ecre.org/our-work/elena/weekly-legal-updates/> och den andra om flyktingpolitiken i olika länder <https://ecre.org/media/ecre-weekly-bulletin>.

Under det svenska ordförandeskapet hade Michael regelbunden kontakt med ECRE:s ledning angående utvecklingen i Sverige. Under året skrev FARR under ett upprop till Kommissionen om förlängning av massflyktsdirektivet, som också översattes till svenska och kan läsas på FARR:s hemsida. Vidare undertecknade FARR ett brev tillsammans med ECRE och ARC till Europaparlamentarikerna Tobias Tobé samt Malin Björk för att försöka få bort instrumentalisering av flyktingar och migranter, från paktens. FARR undertecknade också en skrivelse från ECRE:s medlemsorganisationer angående vidarebosättning och öppnandet av humanitära korridorer för flyende. ECRE:s årsmöte hölls i Bryssel den 15-16 juni och föregicks

av en kursdag. Michael Williams deltog som FARR:s representant. ECRE bekostade resan och logi.

FARR är också aktiv i ECRE:s nätverk för asylrättsjurister och advokater i Europa, ELENA (European Legal Network on Asylum) där tidigare chefsjuristen Martin Nyman på ARC och Michael Williams från FARR delat på ansvaret för den svenska koordinationen.

ELENA-koordinatorerna har en egen mejllista där frågor ställs om praxis i olika länder och kring ny lagstiftning samt om avgöranden i EU-domstolen och domstolen i Strasbourg. Under senare delen av året har tekniska problem uppstått med forumet men dessa blir åtgärdade i mars.

ELENA erbjuder minst en avancerad kurs per år i aktuella rättsfrågor. I samband med kursen ägnas en dag åt koordinator-nätverket som identifierar aktuella områden där ECRE kan bedriva undersökningar eller skriva stödmaterial. Årets möte och kurs hölls i Barcelona 9-11 november där Michael deltog. ECRE har en underavdelning för de nordiska och baltiska länderna (NOCRE) som under året har hållit två hybrida sammanträden den 16 juni och den 16 oktober som Annette och Michael deltog i. Ämnen som har tagits upp är Afghanistan, tillträde till asylrätten, aktuella rapporter om praxis i olika länder, tillfälliga tillstånd och praxis för syriska flyktingar. Här har också vittnats om den hemiska situationen för flyktingar som hamnar i kläm vid gränsen mellan Belarus-Polen och Belarus-Litauen. Inom NOCRE föreslås också en representant till ECRE:s styrelse. Aktuell företrädare är Eva Singer från Danska Flyktingrådet.

EUAA (The European Union Agency on Asylum)

EUAA har efterträtt EASO som EU:s stödkontor till medlemsländerna i asylfrågor med förstärkning av mandat, uppgifter, personal och budget. Ett av syftena med EUAA är att stödja en harmonisering av asylhanteringen i EU. I det ingår att ta fram land bedömningar som medlemsstaterna dock inte är juridiskt bundna av, fast Migrationsverket har valt att ge dessa samma ställning som deras handläggars stöd i egna rättsliga ställningstaganden. Viktiga analyser och vägledning har tagits fram under året angående Afghanistan, Somalia och Syrien samt uppdaterade rapporter om bland annat Irak. Stödmaterial har tagits fram angående tolkning, utsatta grupper, bevis och riskbedömning samt stödmaterial till gode män, se <https://euaa.europa.eu/publications>. EUAA har nu större resurser än tidigare att lämna praktiskt stöd i länder som tar emot många asylsökande. Kontoret erbjuder också undervisning och träning för asylhandläggare från medlemsstaterna. Från 2024 kommer EUAA att se över och utvärdera medlemsländernas asylhantering i förhållande till de förordningar och direktiv som reglerar området.

Under 2023 tog Michael kontakt med asylenheten på EUAA för att fråga om medicinsk information i MedCoi databasen som EUAA förfogar över, skulle kunna finnas tillgänglig för offentliga biträden i enskilda ärenden. Ett långt svar kom tillbaka som nämnde att detta var omöjligt för EUAA att ordna centralt och att en sådan fråga ska skickas till den nationella nivån. Michael svarade också anonymt på en enkät från EUAA om användning av landinformation och

vägledande råd i asylärenden. EUAA:s stadgar kräver dialog med civilsamhället och andra intressenter. Utvalda NGO:s utses, efter intresseanmälan, och kallas till ett Consultative Forum (CF) en gång om året samt inbjuds att delta digitalt i olika konsultationer vid andra tidpunkter. Medlemskapet är kostnadsfritt och EUAA bekostar närvaro av en representant från varje medlemsorganisation på årsmötet i Malta. FARR blev invald under 2022 i det nybildade Consultative Forum som omfattar över hundra organisationer, varav ett 70-tal från civilsamhället. https://euaa.europa.eu/sites/default/files/2022-10/EUAA_CF_Members.pdf. Michael Williams företrädde FARR på Forumets andra möte i Malta i november. Då diskuterades grunderna för Forumets arbete och en egen arbetsplan antogs. Hur översyn av EUAA:s anställda ska regleras och hur klagomål ska hanteras togs upp av EUAA:s Fundamental Rights Officer. Ana Ciuban valdes till ny ordförande för det rådgivande forumet, och Ana har löpande kontakt med EUAA och medlemsorganisationerna. https://www.linkedin.com/posts/euagencyasylum_fundamentalrights-activity-7136323556316991489-1pLW

ENS (European Network on Statelessness)

FARR är också medlem i ENS där medlemskapet är gratis. Vi har tidigare bidragit till Statelessness Index om Sverige men detta uppdrag sköts nu av Asylrättscentrum. 2023 har varit ett framgångsrikt år för ENS på europeisk nivå. Året sammanfattades av ENS verksamhetschef Chris Nash på följande vis:

As we approach the end of 2023, there is no denying that we are all working in a challenging and increasingly polarised political landscape with so many issues requiring our attention. However, despite this, we can be proud that together we have managed to get statelessness higher up the political agenda. This was perhaps most notable at our conference in Madrid, which was visibly impactful in seeing stateless changemakers speak truth to power to the many government and high-level institutional representatives who attended and made commitments at the conference.

I Sverige kommer ENS att driva på att Migrationsverket utvecklar en metod att identifiera statslösa i asylprocessen och ta hänsyn till de statslösas rättigheter i förhållande till gällande konventioner. För mera upplysningar se <https://www.statelessness.eu/>

Nationella nätverk där FARR medverkar som medlem/deltagare

FOSIF

FARR deltar sedan början av 90-talet i regelbundna möten med andra organisationer verksamma inom flyktingområdet i samrådsgruppen FOSIF (Frivilliga organisationers samarbete i invandrar- och flyktingfrågor). FOSIF har fortsatt att träffas under året med 9 välbesökta hybrida möten med en dagordning som tar upp aktuella frågor främst ur ett juridiskt perspektiv.

Mötesanteckningar som innehåller bland annat redogörelse för aktuell svensk och internationell praxis delges styrelsen regelbundet. Det är ett mycket värdefullt forum för utbyte av information och analys som har pågått under flera decennier. FARR har deltagit i samtliga möten under året genom Michael Williams och i viss utsträckning Jasmine Qazbegi. I den tillfälliga EU-FOSIF gruppen ordnades det ett möte den 21 mars med statssekreteraren Anders Hall med medarbetare från justitiedepartementet där information gavs och frågor ställdes om det dåvarande läget, särskilt om instrumentaliseringen-förslaget. (Där motåtgärder tilltas då ett annat land eller en viss grupp i landet tvingar migranter att bege sig till ett annat land för att destabilisera det i politiskt syfte)

FOG hos Migrationsverket

Ungefär samma organisationer som deltar i FOSIF-nätverket deltar också i de s k FOG- möten med Migrationsverkets rätts- och informationsavdelningar. Under året har två sådana möten skett, den 9 mars och 11 oktober 2023. För FARRs räkning har Michael Williams samt Johanna Eriksson Ahlén medverkat. Frågor som har diskuterats är Tidöavtalet, återvändandecenter, återvandring, framtida boendet för asylsökande, uttagning av kvotflyktingar, massflyktsdirektivet, samt kvalitetsuppföljning av barn i familj.

Asylforum hos regeringen

Migrationsministerns träffar med civilsamhället, Asylforum, har ägt rum en gång under året, den 2 februari 2023. Genom Annette Rosengren och Michael Williams framförde FARR farhågor för utvecklingen inom EU. Det som mest lyftes fram var konsekvenser av Tidöavtalet, där organisationerna framförde den stora oro som finns inom såväl organisationerna som människor vi kommer i kontakt med, samt den fattigdom som breder ut sig allt snabbare och att människor på flykt hänvisas till att leva på en dagersättning, som inte har höjts på snart trettio år. De drabbade klarar sig inte utan kyrkans och andra organisationers materiella hjälp. Dessa har snart inte resurser att möta det ökade behovet. Kort berördes också det svenska ordförandeskapet i EU och hur regeringens tankar kring hur EU:s pakt kring asyl och migration ska komma vidare framåt.

Samarbete med Asylrättscentrum (ARC)

FARR är medlem i ARC och betalar tillfälligt 12 500 kr/år för detta. FARR deltog i ARC:s Migrationsdag där medlemmar i ARC uppdaterades på det flyktingpolitiska läget och gav input till ARC:s verksamhetsplan. Louise Dane från ARC medverkade i FARR:s kursdag i mars i Skärholmen. Den 20 juni inbjöd Asylrättscentrum till ett seminarium där flyktingfrågor speglades såväl globalt som nationellt med fokus på det sistnämnda genom en analys av Tidöavtalet. Även situationen för flyende från Ukraina i Sverige belystes av inbjudna ukrainska flyktingar, där många av bristerna i asylmottagandet belystes. Medlemmar i FARR deltog såväl på plats som genom livesändning på Youtube. Hela kursen spelades in och kan ses på <https://www.youtube.com/watch?v=cewyK8LthhU>.

Den 26 september inbjöd ARC till ett remissmöte angående nya krav på offentliga biträden. Den 6 december genomförde ARC en kursdag om förändringar på migrationsområdet där följande punkter togs upp: nya försörjningskrav, återkallelser av tillstånd, återvändande, informationsplikt och EU:s miniminivåer diskuterades samt synnerligen ömmande omständigheter. Med tanke på FARR:s ekonomi har diskussioner förts med ARC om en fortsatt tillfällig rabatt på årsavgiften och detta har beviljats för 2024. FARR har också diskuterat planer på ett gemensamt projekt kring information med ARC men inte lyckats ro iland det.

Rätt-till-vård initiativet

Rätt-till-vård initiativet är ett nätverk som till största delen består av representanter för vårdprofessionerna och som bevakar frågor som rör rätt till vård för papperslösa och asylsökande. Under året har Zahra Hosseiny och Diana Mulinari representerat FARR i nätverket och deltagit på två möten. Se <https://vardforpapperslosa.org/>

Information till medlemmar

Artikel 14

Uppdraget för Artikel 14 är att vara en hög och tydlig röst för asylrätt. I en tid när allvarliga inskränkningar görs såväl i svensk som europeisk migrationspolitik är det av avgörande betydelse att Artikel 14 förmår förena en utblick på den reella utvecklingen inom asyl- och migrationsområdet med innehåll som ger utrymme för reflektion och analys.

Arbetet med tidskriften har under 2023 präglats av en ambition att fortsätta publicera Artikel 14 med samma kontinuitet och omfång som tidigare år, trots att bidraget från Kulturrådet inte höjts och den rådande inflationen. Detta innebär en stor ekonomisk utmaning eftersom vi i allt högre

grad måste basera tidskriften på skribenter, konstnärer och medarbetare (ex språkgranskning) som inte tar betalt för sitt arbete. Arbetet med att hålla en hög kvalitet på tidskriftens konstnärliga och litterära innehåll prioriteras dock så långt det är möjligt, eftersom vi ser det som viktigt att ge utrymme för ett bild- och text berättande som kan kommentera och reflektera tidningens tema och innehåll. Glädjande är också att många skribenter regelbundet återkommer med bidrag till Artikel 14. Under året har även ledamöter i FARR:s styrelse återkommande bidragit med texter.

Arbetet med att publicera artiklar online har fortsatt och intensifierats under året. Där publiceras dels originaltexter på engelska, eller annat språk, som inte publiceras i den tryckta versionen av Artikel 14, dels urval av texter som publiceras i Artikel 14. Publiceringen online är av betydelse för att nå ut med tidskriften och bedömningen är att den även fortsättningsvis bör vara relativt omfattande.

Under 2023 har Artikel 14 kommit ut med 3 enkelnummer och vid årsskiftet pågick arbete med ett dubbelnummer, det vill säga ett nummer som omfattar 2023:4 och 2024:1. Dubbelnumret trycktes och distribuerades till medlemmar och prenumeranter i februari. Nummer 2023:1 hade fokus på striden för frigörelse i Iran, tolkars berättelser om tolkarbetet samt konsekvenserna för människorättsförsvarare i Turkiet. Nummer 2023:2 var ett temanummer om Belarus. Flertalet texter i detta nummer är skrivna av Annette Rosengren som genom sin långvariga och nära kontakt med belarusier har god kunskap om den motståndskamp som bedrivs i och utanför landet. Nummer 2023:3 tog sin utgångspunkt i att det gått ett år med Tidö-regeringen. Bidragen i detta nummer uppmärksammade olika rörelser och exempel på mobilisering och visioner för en bättre samhällsutveckling.

Redaktörsskapet för Artikel 14 har även detta år delats mellan Sabine Gruber och Sofia Häyhtiö. Kirsti Haugsand Wennerholm har gjort den grafiska formgivningen. Redaktionen har även utökats med Karin Nilsson Kelly mot slutet av året. Annika Lindberg har fortsatt sitt uppdrag i redaktionsrådet. Sabine avslutar dock sitt uppdrag som redaktör efter att dubbelnumret har publicerats.

Redaktörerna har skrivit den årliga ansökan om produktionsbidrag för tryckt och digital kulturtidskrift till Kulturrådet och beviljats 150 000 kronor för 2024. Bidraget är med andra ord oförändrat från 2023 och föregående år, vilket innebär en allt snävare finansiering för Artikel 14. Det är därför fortsatt angeläget att se över hur finansieringen av Artikel 14 kan säkras.

Två kursdagar

Vårens kursdag hölls den 25.3.2023 i Röda Korsets folkhögskola i Skärholmen. De olika blocken var: 1. Tidöavtalet - vad är det? 2. Motstånd och rättigheter? 3. Vad gör vi nu? Bland talarna var bland andra Aida Samani, Sanna Vestin, Patricia Lorenzoni, Anne Sjögren, Bernd Parusel, Louise Dane, Jonna Mannberg. Två kortfilmer visades.

Farr:s ungdomsstipendium gavs till nätverket Papperslös men inte värdelös.

14-15 oktober höll FARR kurs i Norrköping, Campus Norrköping. Man kunde även delta digitalt. Arrangör Norrköpings asylkommitté och FARR. Medarrangörer: ABF Östergötland samt Institutet för forskning om migration, etnicitet och samhälle – REMESO. Ämnet var Ett år med Tidö – konsekvenser och motstånd. Vi diskuterade även EU:s migrationspakt och hur det påverkar asylrätten. Bland talare bl a Sanna Vestin, Stefan Jonsson, Aino Gröndahl och Enayatullah Adel om Afghanistan Under lördagen ordnades en lokalt annonserad paneldebatt om angiverilagen och en gemensam demonstration/ manifestation ”Mot Tidö, angiveri och rasism – till försvar av asylrätten”. I samband med kursen visades filmen ”Vandel: Swedish speaking migrants of Paris.” Skaparna - Gunilla film - fanns på plats och berättade.

Medlemsbrev

Medlemsbrevet är en av FARR:s kanaler för att kommunicera med medlemmar och medlemsgrupper. Sex brev har skickats under året, vilket är i linje med ambitionen som varit varannan månad. Tre av breven har framförallt skickats med anledning av kursdagar och årsmöte, ett med anledning av att FARR:s Tidösida publicerats och ett med anledning av att det nu går att stödja FARR via autogiro. Brevet har också använts för att sprida aktuell information om Tidöpartiernas förslag, FARR:s remissvar och annat innehåll på Tidösidan som FARR skapat - se nedan. Ett medlemsbrev uppmanade till stöd för en kampanj för solidaritet med flyktingar som pågick i flera länder. Vid sidan om medlemsbrevet till alla medlemmar har flera utskick gått till representanter för medlemsföreningar inför nätverksträffar. Ett av dessa utskick i början av 2024 innehöll en enkät om samarbeten som ett antal medlemsföreningar och även några andra närstående föreningar besvarade.

Information till allmänheten

Sociala medier

Sociala Medier-gruppen (So-Me) har under det gångna året satsat på att göra reklam för den nya Tidö-sidan som offentliggjordes juni. Detta försöker vi återkomma till och påminna om då den är under ständig förändring och ett viktigt bidrag till kunskap om Tidöpolitiken. Vi deltog också i kampanjen Give Solidarity a Chance tillsammans med många andra länder och mänskliga rättighetsorganisationer i EU. Kampanjen som gick ut på att samla underskrifter för ett mer humant flyktingmottagande. Detta utmynnade i att drygt 40 000 personer skrev under petitionen och den överlämnades till Europas politiker den 20 juni.

Vidare har vi haft flertalet möten om en eventuell videokampanj och vad en sådan skulle kunna innehålla. Vi bad alla styrelseledamöter skicka in en film, men då gensvaret var mycket svalt, har vi arbetat vidare med idén på andra sätt. Just nu ligger vi i startgroparna för att dra igång något liknande, men eventuellt med fokus på att kända människor och ”vanligt folk” ska prata om hopp och varför en human flyktingpolitik är viktig för oss alla. I samband med detta har vi också börjat skapa en bildbank där vi enkelt kan hitta bilder för olika kampanjer och vardagsinlägg.

Sofie Sjölander, som representant för sociala mediergruppen, har tillsammans med Sofia Häyhtiö även haft möte med Civil Rights Defenders, för att sondera terrängen kring samverkan. Kanske kan man samarbeta över flera organisationsgränser? Detta var en förhoppning som väcktes under mötet.

Sociala mediergruppen gjorde också en kraftansträngning inför julen (och Black Friday) och gick ut med kampanjer om att stödja FARR ekonomiskt och sprida våra budskap mer. Detta tycks både ha gett resultat i antal följare och klick och flera verkar även ha gett ekonomiskt stöd.

Just nu pågår en diskussion i gruppen om hur vi skulle kunna vara mer öppna och låta framtida stipendiater såväl som medlemsgrupper gäst-posta på vårt Instagramkonto, på initiativ av Sonia Hussain. Detta är fortfarande på idéstadiet, men något som vi planerar genomföra framöver och som vi tänker skulle öka antalet följare och göra vårt flöde mer dynamiskt.

Sociala medier i siffror

På Instagram har antalet följare ökat under sista kvartalet med 9% och vårt material har nått ut till drygt 1150 konton som inte följer FARR. Vi har dessutom ökat våra profilbesök med drygt 15% och har nu drygt 600 följare. Om vi alla hjälps åt att gilla och dela FARRs inlägg kan detta öka ännu mer.

På Facebook har vi fått 6 nya gilla-markeringar på vår sida den senaste tiden och varje inlägg tycks nå ut till mellan 100 och uppemot 2000 personer när det är som mest. Genomsnittet är 358 interaktioner per inlägg här. Detta är en plattform där vi har många följare men som vi upplever inte har samma potential som Instagram, då vi inte verkar nå ut till nya följare, utan når en bråkdel av alla dem som gillar vår sida.

X har vi valt att inte vara aktiva på längre, då vi varken ser att det ger oss fler följare eller att det, nu för tiden, är en plats som är viktigt för FARR att synas på.

Hemsida

FARR:s hemsida samlar främst information som FARR producerar, uttalanden, information om asylrätt med mera. FARR:s hemsida har under året främst skötts av Sofia Häyhtiö och Kirsti Haugsand Wennerholm. Sanna Vestin har bidragit med formulering av innehåll. FARR anlitar

konsulten Ola Hedin, som ansvarar för drift (dvs uppdateringar av programvara och tillägg, samt säkerhet mm) av FARR:s hemsida farr.se, samt artikel14.se.

Rådgivning

Mailrådgivning

Under verksamhetsåret har åtta personer turats om att besvara mail som kommer till den offentliga FARR-adressen. Upplägget är att två personer ansvarar för var fjärde vecka. Volontärerna har varierande utbildning inom juridik eller välfärdsrätt och/eller erfarenhet från asylrådgivning. Två är styrelsemedlemmar, övriga är medlemmar i FARR.

Mail som riktar sig till föreningen vidarebefordras till kansliet och adressändringar till registret. Det bevakarna besvarar själva är faktafrågor och önskemål om råd gällande att ta sig till Sverige, asylproceduren, överklaganden, förlängningar, familjeåterförening mm. Andelen frågor som rör medborgarskap och återkallanden har ökat under året. För en del återkommande faktafrågor har gruppen tillgång till ett antal exempelsvar.

Sanna Vestin har vid sidan av de fyra paren fungerat som samordnare och bollplank för lite mer komplicerade frågor. Teamet har en whatsapp-grupp som under detta verksamhetsår allt oftare använts för att ställa frågor inom hela gruppen istället, vilket ofta är snabbt och effektivt. Ibland tillfrågas även andra personer som har någon specialkunskap. Whatsapp-gruppen används även för byte av veckor och tips om ny information. I den gemensamma driven finns förutom exempelsvaren och gruppens schema också en manual, tips om jurister och kontaktuppgifter till föreningar.

Många hjälpsökande hänvisas till närmaste medlemsförening om det finns någon som har rådgivning eller kan träffa personen. Gruppens policy är att alla frågor besvaras även om det ibland handlar om att förklara varför vi inte kan hjälpa till. Antalet inkommande mail per vecka varierar mycket men i genomsnitt kommunicerar de ansvariga för en vecka med ca 15 personer, varav några kan vara återkommande från tidigare veckor. Det är både personer som själva söker uppehållstillstånd och stödpersoner som hör av sig. Under verksamhetsåret har ett par Zoom-möten hållits, ett av dem tillsammans med telefongruppen. Mailbevakarna har även bjudits in till kursdag och nätverksträffar.

Telefonrådgivning

FARRs rådgivningstelefon är öppen för alla som har frågor om asyl och migration. Den som ringer kommer till FARRs telefonsvarare, som sköts av en person (Sanna Vestin), som sedan

fördelar ärendena en vecka var till de fyra personerna i svarsgruppen, som sedan ringer upp. Gruppen består av Märta Råberg och Diana Mulinari samt Krister Törneke och Sofia Häyhtiö.

Det är ärenden av högst skiftande art, en del kan vi själva lösa, men ofta behöver uppringaren hjälp att hitta jurist för asylsökare, verkställighetshinder, anknytning. Ibland är det akut, som när en förvarstagen har en nära förestående utvisning och är i behov av att lämna in en anmälan om verkställighetshinder inom ett par dagar. Några ärenden innebär ett eller två samtal, andra sträcker sig över många månader. Många gånger är vi den enda kontakten i civilsamhället och får då också vara den som försöker ge tröst och hopp. Ibland lämnar vi över till FARR:s förvarsbesöksgrupp, ibland arbetar vi tillsammans.

Förvarsbesöksgruppen

FARR:s besöksgrupp besöker en gång i veckan Migrationsverkets förvar i Märsta, som är det största förvaret i Sverige. Under året har det bitvis varit svårt att få ihop tillräckligt med personella resurser och därför har vi tyvärr behövt ställa in besök ibland. Gruppen har överlag ändå fått ihop en ganska bra kontinuitet.

På vilket sätt kan vi hjälpa? Vi sätter oss ner och lyssnar på förvarstagna som vill prata med oss för att försöka få grepp om deras situation. De flesta har ett utvisningsbeslut som ska verkställas med eller utan tvång, men många behöver hjälp att förstå vad beslutet innebär. Det är en förutsättning för att de ska kunna fatta beslut som kan vara avgörande för deras framtid. Ofta handlar det om att hitta saker som inte kommit fram i asylprocessen som skulle kunna leda till en ny prövning efter ett så kallat verkställighetshinder. Ibland är det själva förvarstagandet som de vill ha hjälp att upphäva. Det är vanligt att vi kontaktar den jurist som ska företräda dem i förvarsärendet för att bedöma om hen är till hjälp och diskutera om det finns något vi kan bidra med. Ibland kan vi bara konstatera att allt som kan göras redan är gjort och istället uppmuntra till att planera så bra som möjligt för att återvända till hemlandet.

Besöksgruppen har under året träffat ett 15-tal personer från Irak, ofta med familj och små barn utanför förvaret. Den andra stora gruppen kommer från forna Sovjet, framförallt från Belarus, Azerbajdjan och Georgien men även från Uzbekistan, Armenien och Kirgizistan. Flera av de förvarstagna från denna grupp har även haft pågående arbetsrättsliga mål samt skadeståndsmål. Andra stora grupper förvarstagna kommer från bland annat Syrien, Somalia, Marocko och Nigeria. Men vi har under året även träffat personer från länder i Centralamerika och Asien. Män med minderåriga barn och kvinnor som mår psykiskt mycket dåligt har varit överrepresenterade bland de förvarstagna som vill ha samtal med oss. Vi har också noterat att det förekommer att personer med omfattande vård- och omsorgsbehov (som kräver extern assistans delar av dygnet) tas i förvar. Dessa personer har också hållits i förvar under flera månader. Se Etiska Rådets svidande kritik i sitt yttrande under senhösten, gällande förvarstagna med särskilda behov: <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Var-organisation/Etiska-radet/Fragor-till->

etiska-radet/Etiska-radet/2023-11-21-Yttrande-fran-etiska-radet-gallande-forvarstagna-med-sarskilda-behov.html

Det är inte ovanligt att våra besök i förvaret även resulterar i viss kontakt med familjemedlemmarna kring den förvarstagna. Kontakten med förvarstagna kan bli långvarig och pågå fram tills dess att personer utvisas eller i bästa fall släpps.

Sedan 2023 har tidskriften Artikel 14 under rubriken “Förvaret” ett återkommande inslag om försvarsbesöksgruppens möten med frihetsberövade människor.

Handbok - Goda Råd till dig som söker asyl i Sverige

Under våren 2023 publicerades en helt ny översättning av Goda Råd 6.1 från svenska till ryska. Översättningen av skriften utfördes av Olga Holmström, auktoriserad översättare. Även en engelsk helt ny översättning av Goda råd 6.1 från svenska till engelska publicerades under våren. Skriften översattes av Abigail Sykes. Samtliga språkversioner (svenska, engelska, ryska, arabiska och farsi) finns att läsa och hämta här <https://farr.se/goda-rad/>. I början av 2024 är vi i full fart med att göra nödvändiga uppdateringar angående arbetstillstånd, gymnasielagen, särskilt ömmande omständigheter.

Stockholm den 17 mars 2024

Signeras elektroniskt av ordinarie styrelseledamöter

Document history

COMPLETED BY ALL:

27.03.2024 10:43

SENT BY OWNER:

Sanna Vestin • 25.03.2024 08:25

DOCUMENT ID:

HyxYALs0AT

ENVELOPE ID:

ByK0lo0Ca-HyxYALs0AT

DOCUMENT NAME:

FARRS verksamhetsberättelse för 2023–2024.pdf
18 pages

Activity log

RECIPIENT	ACTION*	TIMESTAMP (CET)	METHOD	DETAILS
JOHANNA ARVIDSSON johanna.arvidson@gmail.com	Signed Authenticated	25.03.2024 08:56 25.03.2024 08:55	eID Medium	Swedish BankID (DOB: 1983/03/02) +46761660102
MICHAEL WILLIAMS michaelwilliams97@gmail.com	Signed Authenticated	25.03.2024 09:03 25.03.2024 09:02	eID Medium	Swedish BankID (DOB: 1948/04/12) +46723301414
SANNA VESTIN sanna.vestin@farr.se	Signed Authenticated	25.03.2024 09:12 25.03.2024 09:11	eID Medium	Swedish BankID (DOB: 1951/09/06) +46702741749
Anna Tilda Pontén tilda.ponten@gmail.com	Signed Authenticated	25.03.2024 09:21 25.03.2024 09:20	eID Medium	Swedish BankID (DOB: 1988/11/27) +46763910707
Pomme Johansson Corvellec pomme.corvellec@gmail.com	Signed Authenticated	25.03.2024 09:26 25.03.2024 09:26	Email Medium	IP: 2001:2043:5a63:af00:f866:6d57:86ad:1b22 +46733329297
ANNETTE ROSENGREN rosengren.annette@gmail.com	Signed Authenticated	25.03.2024 10:21 25.03.2024 10:20	eID Medium	Swedish BankID (DOB: 1946/01/23) +46705505571
LINDA AIDA SAMANI Aidasamani1@gmail.com	Signed Authenticated	25.03.2024 15:45 25.03.2024 15:44	eID Medium	Swedish BankID (DOB: 1988/07/29) +46707299404
Märta Birgitta Råberg martaraberg47@gmail.com	Signed Authenticated	25.03.2024 16:37 25.03.2024 16:36	eID Medium	Swedish BankID (DOB: 1947/01/31) +46768904312
Terje Holmgren terje.holmgren@farr.se	Signed Authenticated	25.03.2024 16:39 25.03.2024 16:38	eID Medium	Swedish BankID (DOB: 1973/01/09) +46793415443

Verified ensures that the document has been signed according to the method stated above.
Copies of signed documents are securely stored by Verified.

To review the signature validity, please open this PDF using Adobe Reader.

GDPR
compliant

eIDAS
standard

PAdES
sealed

RECIPIENT	ACTION*	TIMESTAMP (CET)	METHOD	DETAILS
KAMAL EL SALIM kamal.elsalim@gmail.com	 Signed Authenticated	25.03.2024 19:41 25.03.2024 19:40	eID Medium	Swedish BankID (DOB: 1988/01/11) +46761954417
Zahra Hosseiny zahra.hosseiny2025@yahoo.com	 Signed Authenticated	26.03.2024 06:45 26.03.2024 06:44	eID Medium	Swedish BankID (DOB: 1993/11/22) +46727717092
DIANA MULINARI diana.mulinari@genus.lu.se	 Signed Authenticated	26.03.2024 09:56 26.03.2024 09:53	eID Medium	Swedish BankID (DOB: 1954/05/24) +46734224519
LIISA KORVENRANTA lkorvenranta@hotmail.com	 Signed Authenticated	27.03.2024 10:43 27.03.2024 10:42	eID Low	Swedish BankID (DOB: 1958/12/06) IP: 90.173.13.103

* Action describes both the signing and authentication performed by each recipient. Authentication refers to the ID method used to access the document.

Custom events

No custom events related to this document

Verified ensures that the document has been signed according to the method stated above.
Copies of signed documents are securely stored by Verified.

To review the signature validity, please open this PDF using Adobe Reader.

GDPR
compliant

eIDAS
standard

PAdES
sealed